

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยนี้ เป็นการวิเคราะห์ปัญหาสังคมในภาพยนตร์ของ มจ. ชาตรีเฉลิม บุคค โดยมียุคทองประสงคที่จะศึกษาปัญหาสังคมที่สะท้อนในภาพยนตร์ของ มจ. ชาตรีเฉลิม บุคค และการวิพากษ์วิจารณ์สังคมในภาพยนตร์ของ มจ. ชาตรีเฉลิม บุคค

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ภาพยนตร์ของ มจ.ชาตรีเฉลิม บุคค ที่สร้างขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2516 - 2533 จำนวน 11 เรื่อง ได้แก่ ภาพยนตร์เรื่อง เขาค้อกานต์ (2516) เทพธิดาโรงแวม (2517) ความรักครั้งสุดท้าย (2518) เทวดาเดินดิน (2519) ทองพูน โศกไพ ราชกรเต็มขึ้น (2520) กาม (2521) อุกาฟ้าเหลือง (2523) มือปืน (2526) อิสรภาพของทองพูน โศกไพ (2527) ครูสมศรี (2529) และ คนเลี้ยงช้าง (2533) โดยการบันทึกภาพยนตร์ดังกล่าวลงในเทปวิดีโอ

การวิเคราะห์ปัญหาสังคมในภาพยนตร์ของ มจ.ชาตรีเฉลิม บุคค นี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาจากทั้งภาพและเสียง ในแต่ละฉากของภาพยนตร์แต่ละเรื่องเป็นหน่วยในการวิเคราะห์การสะท้อนปัญหาสังคม และการวิพากษ์วิจารณ์สังคมในภาพยนตร์ของ มจ.ชาตรีเฉลิม บุคค ซึ่งจะได้ภาพรวมปัญหาสังคมในภาพยนตร์ของ มจ.ชาตรีเฉลิม บุคค และได้ผลสรุปดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ปัญหาสังคมที่สะท้อนในภาพยนตร์ของ มจ.ชาตรีเฉลิม บุคค พบว่ามีจำนวนปัญหาสังคมที่น่าเสนอ 3 ปัญหาใหญ่คือ ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านเศรษฐกิจและปัญหาด้านการเมืองตามลำดับ ซึ่งปัญหาแต่ละด้านประกอบด้วยปัญหาย่อย ๆ ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1.1 ปัญหาด้านสังคม ได้แก่

- ปัญหาโสเภณี
- ปัญหาครอบครัว
- ปัญหาอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ปัญหาที่อยู่อาศัยและแหล่งเสื่อมโทรม
- ปัญหาสิ่งเสพติด
- ปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
- ปัญหาด้านศีลธรรม วัฒนธรรมและจิตใจ
- ปัญหาอันธพาล
- ปัญหาสุขภาพอนามัยและโรคภัยไข้เจ็บ
- ปัญหาด้านจราจร

1.2 ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

- ปัญหาความยากจน
- ปัญหาการอพยพของชาวชนบทเข้าสู่เมือง
- ปัญหาความแห้งแล้ง

1.3 ปัญหาด้านการเมือง ได้แก่

- ปัญหาคอร์รัปชัน
- ปัญหาสงคราม

ปัญหาสังคมที่พบมากในภาพยนตร์ของ มจ. ชาตรีเฉลิม ยุคล คือ ปัญหาอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รองลงมาได้แก่ ปัญหายากจน ปัญหาคอร์รัปชัน และปัญหาครอบครัว ตามลำดับ

2. เมื่อพิจารณาการวิพากษ์วิจารณ์สังคมในภาพยนตร์ของ มจ. ชาตรี เฉลิม ยุคล พบว่า ภาพยนตร์ของท่านม้วยจะวิพากษ์วิจารณ์สถาบันสังคม 3 สถาบันด้วยกัน คือ สถาบันสื่อสารมวลชน สถาบันตำรวจ และสถาบันนักการเมือง โดยสถาบันสื่อสารมวลชนจะถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงที่สุด

3. ภาพยนตร์ของท่านม้วยส่วนใหญ่จะสะท้อนปัญหาของคนตัวเล็ก ๆ ที่อยู่ในระดับชนชั้นล่างของสังคม เช่น แม่ค้าหาบเร่ คนขับแท็กซี่ ไส้เกิ้ม และคนยากคนจนทั่ว ๆ ไป แต่อย่างไรก็ตามการมองปัญหาของคนตัวเล็ก ๆ ท่านม้วยทรงจะมองปัญหาแบบ "เจ้า" ที่มองมาจากข้างบน โดยท่านจะสะท้อนเพียงปรากฏการณ์ของปัญหา แต่ท่านไม่อาจที่จะชี้ไปถึงต้นตอของปัญหาที่แท้จริงในได้ว่าปัญหานั้น ๆ เกิดมาจากสาเหตุอะไร

4. การวิพากษ์วิจารณ์สังคมของท่านม้วยจะมีลักษณะ "เทร็บบิแอม" ไม่ใช่เป็นการวิพากษ์สังคมอย่างถอนรากถอนโคน แต่เป็นแบบ "ผู้ใหญ่" คำนึง "เด็ก ๆ" ไม่ใช่ไปหาเรื่องกับเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของผู้ใหญ่ในสังคมไทยที่จะไม่ไปหาเรื่องกับเด็ก

5. ภาพยนตร์ของท่านม้วยจะสะท้อนปัญหาสังคมและวิพากษ์วิจารณ์สังคม แต่จะไม่มีการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาสังคม ภาพยนตร์ของท่านม้วยจะเสนอปัญหาและความเลวร้ายต่าง ๆ ในสังคมเพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมตระหนักถึงปัญหาและแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้น ลักษณะของภาพยนตร์สไตล์ (Style) เช่นนี้ท่านม้วยทรงได้รับอิทธิพลมาจากภาพยนตร์ของผู้กำกับชาวยุโรปหลายท่านด้วยกัน คือ Francois Truffaut, Jean - Luc Godard, Wim Wamders และผู้กำกับชาวเอเชียที่ได้รับการยกย่องว่า จักรพรรดิภาพยนตร์แห่งญี่ปุ่น Akira Kurosawa

6. ภาพยนตร์ของท่านม้วยทุกเรื่อง จะมีลักษณะ "น่าสงสาร" (Pity) มากกว่า "น่ากลัว" (Fear) ซึ่งความจริงแล้วหนังของท่านม้วย

ควรจะมีลักษณะของความ "น่ากลัว" มากกว่าความ "น่าสงสาร" ตามที่ Aristotle ได้ให้เหตุผลว่า ...ประสบการณ์ของมนุษย์นั้นไม่ใช่ความ "น่าสงสาร" (Pity) แต่เป็นความ "น่ากลัว" (Fear) เมื่อเขาเห็นสมาชิกในครอบครัวของเขาตกอยู่ในอันตราย เมื่อเขาเห็นสมาชิกในครอบครัวของเขาถูกคุกคาม และเขาก็มีความรู้สึกว่าตนเองกำลังอยู่ในภาวะอันตรายเช่นเดียวกับพวกเขา...

ข้อจำกัดในการวิจัย

เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีข้อจำกัดด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล กล่าวคือ ผู้วิจัยไม่สามารถหาภาพยนตร์ของ มจ. ชาติเฉลิม ยุคล ได้ครบทุกเรื่อง จากจำนวนภาพยนตร์ของท่านผู้ยี่ทั้งหมด จำนวน 17 เรื่อง ผู้วิจัยสามารถที่จะหามาได้เพียง 11 เรื่อง ขาดไป 6 เรื่องด้วยกัน ได้แก่ มันมาจากความมืด (2515) ผมไม่อยากเป็นพันโท (2517) นางแบบมหาภัย (2518) รักคุณเข้าแล้ว (2520) ถ้าเธอยังมีรัก (2525) และ หน่วยล่า 123 (2527) ซึ่งภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวอาจจะมีการสะท้อนถึงปัญหาสังคมอื่น ๆ อีก

และเนื่องจากการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเท่าที่ผู้วิจัยสามารถจะเก็บรวบรวมได้ ดังนั้นการตีความข้อมูลจึงวิเคราะห์ไปตามลักษณะข้อมูลที่มีอยู่เท่านั้น หากว่าผู้วิจัยสามารถรวบรวมภาพยนตร์ของท่านผู้ยี่ได้ครบทุกเรื่อง ผลของการวิเคราะห์ในการศึกษาค้างนี้จะมีความครบถ้วนและรอบด้านมากกว่านี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาสังคมในภาพยนตร์ของ มจ. ชาติเฉลิม ยุคล โดยศึกษาเฉพาะผู้สร้างภาพยนตร์ และเนื้อหาของ

ภาพยนตร์เท่านั้น โดยไม่ได้ครอบคลุมถึงผู้ชมภาพยนตร์ ทำให้การศึกษายังขาดความสมบูรณ์ไม่ครบกระบวนการของการศึกษาด้านสื่อสารมวลชนที่ควรจะศึกษาทั้งผู้สื่อสาร ตัวสารและผู้รับสาร และผลที่ติดตามมา ดังนั้นเพื่อทำให้การศึกษามีความสมบูรณ์และถูกต้องยิ่งขึ้น จึงควรมีการศึกษาให้ครบทุกกระบวนการของการสื่อสารมวลชน

2. ในการวิเคราะห์ภาพยนตร์ของ มจ.ชาตรี ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมุ่งพิจารณาเฉพาะการสะท้อนปัญหาสังคมและการวิพากษ์วิจารณ์สังคมเท่านั้น อย่างไรก็ตามการศึกษานี้ของ มจ.ชาตรีเฉลิม ยุคล สามารถที่จะนำไปศึกษาในแง่มุมอื่นๆ ได้อีกเช่น การศึกษาลักษณะผู้สร้าง (Autuer) ของ มจ.ชาตรีเฉลิม ยุคล ตามทฤษฎี Autuer Theory ของ Andre Bazin เพื่อที่จะทราบว่าภาพยนตร์ของท่านม้วยมีลักษณะของ Autuer อย่างไรบ้าง หรืออาจจะศึกษาถึงกระบวนการสร้างภาพยนตร์ของ มจ.ชาตรีเฉลิม ยุคล ว่าท่านมีวิธีการและขั้นตอนในการสร้างภาพยนตร์แต่ละประเภทอย่างไรบ้าง ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงวิธีการทำงานของท่านม้วย และภาพยนตร์ของท่านม้วยได้มากยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย